У період воєнного стану надзвичайно актуальними є питання збереження здоров'я військовослужбовців та профілактики серед них інфекційних хвороб, зокрема правця. Водночас є великий ризик захворювання на правець і серед цивільного населення.

Екстрена профілактика правця показана у разі:

- травм із порушенням цілісності шкірних покривів та слизових оболонок;
- відморожень й опіків (термічних, хімічних, радіаційних) другого, третього та четвертого ступенів;
- проникних пошкодженнях шлунково-кишкового тракту;
- гангрени або некрозі тканин будь-якого етапу, абсцесах;
- укусів тваринами;
- пологів поза медичними закладами;
- позагоспітальних абортів.

Важливо своєчасно провести екстрену профілактику правця, яка передбачає:

- первинну хірургічну обробку рани;
- створення імунологічного захисту.

Для екстреної імунопрофілактики правця рекомендується використовувати:

- АДП-М – адсорбований дифтерійно-правцевий анатоксин зі зменшеним вмістом антигенів.
- ППЛІ – протиправцевий людський імуноглобулін, який виготовляють з крові людей, які мають повний курс щеплень від правця і здійснюють ревакцинацію кожні 10 років. Одна профілактична доза ППЛІ вміщує 250 міжнародних одиниць (МО).

Які терміни введення:

- АДП-М – не раніше третього та не пізніше дванадцятого дня після травми до 20 днів із моменту отримання травми.

- ППЛІ – імуноглобулін застосовують негайно для профілактики правця у дітей та дорослих замість конячої протиправцевої сироватки.

Спосіб застосування та дози:

- АДП-М – вводити глибоко внутрішньом'язово в ділянку дельтоподібного м'яза в кількості 0,5 мл (разова доза). Перед введенням ампулу ретельно струсити до одержання гомогенної суспензії.
- ППЛІ – вводять у дозі 250 МО внутрішньом'язово у верхній зовнішній квадрант сідниці.

Схема вибору профілактичних засобів для проведення екстреної профілактики правця (Наказ МОЗ України від 05.08.99 р. №198)

Попередні щеплення проти правця

Вікова група

Терміни, що пройшли після останнього щеплення

Застосовані препарати

Наявність документів про щеплення

АДП-М анатоксин

ППЛІ

Є документальне підтвердження

Повний курс планових щеплень відповідно до віку

Діти та підлітки

Незалежно від строку

Не вводять

Не вводять

Курс планових щеплень без останньої вікової ревакцинації

Діти та підлітки

Незалежно від строку

0,5 мл

Не вводять

Повний курс імунізації1

Дорослі

Не більше ніж 5 років

Не вводять

Не вводять

Понад 5 років

0,5 мл

Не вводять

Два щеплення2

Всі вікові категорії

Не більше ніж 5 років

0,5 мл

Не вводять 3

Понад 5 років

1,0 мл

250 МО

Одне щеплення

Всі вікові категорії

Не більше ніж 2 роки

0,5 мл

Не вводять3

Понад 2 роки

1,0 мл

250 МО

Не щеплені

Діти віком до 5 міс.

-

Не вводять

250 МО

Інші вікові групи

-

1,0 мл

250 МО

Немає документального підтвердження

В анамнезі не було протипоказань до щеплень

Діти віком до 5 міс.

-

Не вводять

250 МО

Діти віком від 5 міс., підлітки, військовослужбовці

-

0,5 мл

Не вводять3

Інші контингенти

Всі вікові групи

-

1,0 мл

250 МО

ПРИМІТКИ.

1.

Повний курс імунізації АДП-М-анатоксином для дорослих складається з трьох щеплень по 0,5 мл кожне з інтервалом 4 тижні між 1 та 2 дозами та 6 місяців — між 2 та 3 дозами, ревакцинація через рік, і надалі кожні 10 років.

2.

Два щеплення за звичайною схемою імунізації (для дорослих та дітей) та одне щеплення у разі скороченої схеми імунізації для дорослих.

3.

У разі наявності ран, що піддаються зараженню («інфікована рана»), вводять ППЛІ.